

Bomba vyhnala z nákupního centra tisíce lidí

Zdroj: Liberecký deník

Autor: Zuzana Minstrová

Datum: 21. 7. 2011

Liberec - Nález sovětské letecké pumy z druhé světové války u nákupního centra Nisa především vyvolal tak masivní evakuaci, jakou Liberec za poslední desítky let nezažil.

Nejprve si mysleli, že je to jenom nějaké cvičení. Brzy ale lidé v libereckém nákupním centru Nisa a prodejně nábytku Sconto pochopili, že jim jde o život.

Mezi Nisou a Scontem našli totiž dělníci při výkopových pracích především odpoledne nevybuchlou leteckou pumu z druhé světové války, která by mohla v případě exploze zasáhnout vše živé až do vzdálenosti jednoho kilometru. Proto policisté s hasiči v 17.00 hodin začali s evakuací nákupního centra i prodejny Sconto. Zmizet musela rovněž všechna auta z

přílehlých parkovišť a neprodyšně byly uzavřeny veškeré přístupové cesty sem.

Evakuace trvala zhruba do 20.50 hodin. Pak začala příprava odvozu vysoce nebezpečné stokilové nálože. Ta se v koloně asi osmi aut policistů, hasičů, pyrotechniků a zdravotní záchranné služby vydala ve středu ve 3.20 hodin a na hromadě písku ve speciální Avii na cestu za svou likvidací do prostoru Ralsko.

„Samozřejmě, že jsme se báli, když jsme zjistili, co všechno může bomba způsobit. Jeden novinář nám dokonce řekl, že když do hodiny pyrotechnici pumu nezlikvidují, tak že potom bouchne sama. Lekli jsme se, jestli stačíme utéci,“ svěřila se vedoucí pekařství Bláha v Nise Zuzana Daňkovská.

Někteří lidé nebrali zprvu varování policistů a hasičů vážně.

„Měli jsme málo informací, nevěděli jsme přesně, o co jde. Zákazníci si mysleli, že jde o nějaké cvičení, někteří považovali poplach za legraci. Sama jsem se neměla čas bát, museli jsme okamžitě zavřít prodejnu a odejít. Při dosahu této bomby bylo nakonec úplně jedno, jestli se člověk bojí nebo ne. Kdyby explodovala, budeme na tom všichni stejně,“ řekla Šárka Malá, zástupkyně vedoucího prodejny Zvěrokruh.

Policisté vyháněli prodavače i zákazníky až do vzdálenosti dvou kilometrů. Řada z nich nevěděla, jak se z nákupního centra Nisa dostane domů. A někteří ani nestihli sundat salámy a maso z pultu a schovat je do lednice.

„Všechno, co jsme měli na pultě, jsme museli druhý den vyhodit. Obchod jsme jenom zamkli a utíkali. Škoda určitě dělá tisíce korun, ale nejdůležitější je, že se nikomu nic nestalo,“ podotkla prodavačka Iveta Hlaváčová z prodejny masa a uzenin Folda.

To, že šlo skutečně o ojediněle nebezpečný nález, potvrdila i mluvčí libereckých policistů Vlasta Suchánková. „Nějakou nevybuchlou municí občas lidé najdou, ale ne tak nebezpečnou. Nezažila jsem, že bychom kvůli nálezu válečné munice museli evakuovat 3500 lidí – tak, jak jsme kvůli stokilové letecké bombě museli včera,“ uvedla Vlasta Suchánková.

Historik libereckého Severočeského muzea Ivan Rous prozradil, že bomba je asi pozůstatkem sovětského leteckého náletu na město Liberec, k němuž došlo 6. května 1945. „Zřejmě byla puma původně určena nedaleké železniční trati a projíždějícímu vlaku. Ale pilot cíl netrefil,“ podotkl s tím, že na konci války byla strategická místa města bombardována často.

Transport nevybuchlé pumy z Liberce do Ralska doprovázely dva vozy liberecké záchranné služby i s lékařem. Výbušná složka stokilové pumy, kterou vezlo v čele kolony hasičské auto ze Zbiroha, vážila 50 kilogramů.

„Bombu na Tatru naložil tým pyrotechniků ručně. Jeden z pyrotechniků také kvůli bezpečnosti řídil hasičský vůz,“ řekla policejní mluvčí Vlasta Suchánková. Cesta konvoje nebyla nijak jednoduchá, protože celou kolonu, která se do Ralska vydala po silnicích nižších tříd, zastihla ranní bouřka.

„Blesky padaly přes celou oblohu a stěrače nestíhaly čistit skla. Navíc všude blikaly majáky, takže každou chvíli toho nebylo moc vidět,“ popisoval cestu řídící důstojník Josef Hanzl.

K nálezu letecké pumy přistupují pyrotechnici vždy s největší obezřetností. Letecká puma může totiž explodovat bez výstrahy i bez jakéhokoliv vnějšího podnětu.

„Takto se chovají ale jen chemické dlouhodobě časované anglické a americké pumy z druhé světové války. Než však nález spolehlivě určí pyrotechnik, musí se vyloučit všechna rizika a dodržet bezpečnostní pravidla jako u anglických či amerických pum,“ vysvětlil Václav Bilický, bývalý pyrotechnik a soudní znalec v oboru střeliv a výbušnin, který se podílel na asanaci bývalého vojenského prostoru Ralsko.

Právě tam libereckou bombu tým policejních pyrotechniků převezl k likvidaci.

„Ve 4.40 hodiny ráno policejní pyrotechnici v trhací jámě provedli likvidaci nebezpečné pumy,“ sdělila policejní mluvčí Ivana Baláková. Ovšem pyrotechnické práce jsou v noci zakázané. V nočních hodinách se smí jen výbušniny převážet. S největší pravděpodobností tak pyrotechnici z libereckého nálezu jen vyšroubovali roznětky a uložili ji ve skladu. Jako unikátní nález totiž slouží letecká puma jako instruktážní materiál pro pyrotechniky, kteří si na ní vyzkouší nové metody likvidace.

„Dělníci, kteří bombu našli, se zachovali velmi obezřetně a správně. Pumy se ani nedotkli a hned volali policii. Přitom znám z minulosti případy, kdy lidé menší municí klidně naloží do auta a na policii ji sami odvezou. Neuvědomují si přitom, že riskují nejen své zdraví, ale možná i život,“ doplnila policejní mluvčí Ivana Baláková.

Puma ležela podle svědectví lidí z nedalekých obchodů schovaná v kopci hlíny v těsném sousedství frekventované ulice České mládeže. Objevil ji bagrista, který ale včera kvůli dešti nebyl na místě k zastížení.

Nákupní centrum Nisa po dramatické noci otevřelo ve středu normálně. Mnozí obchodníci přišli do práce už na pátku, aby obchod stačili připravit. „Rychle jsme dali vodu zvířatům, pozhasínali a utekli,“ vzpomínala na evakuaci Šárka Malá z prodejny potřeb pro zvířata Zvěrokruh.